

ligt Grundlag for videre Forhandling. Ganske vist indeholder Lovforslaget ikke alt, hvad man kunde ønske sig, men netop i sin Begrænsning har det forhaabentlig sin Styrke og sin bedste Udsigt til maaste at blive gennemført til virkelig Gavn. Jeg tror, at man lettest vil naa det Maal, der stilles til en god Folkeskole, ved at reformere den stykkevis. Det tyder i hvert Fald den Omstændighed paa, at de Forsøg paa den store Reform, som ere gjorte, alle til Hobe ere strandede, saa at der intet er kommet ud deraf. Det falder sammen med, at, naar man forlanger alt eller intet, saa faar man som Regel intet. Jeg skal da vende mig til de enkelte Paragraffer, som jeg har tænkt at ville knytte nogle Bemærkninger til. Med Hensyn til § 1 angaaende Uddannelsen af Undervisningspligten nedad, tror jeg, at dette Spørgsmaal lettest vil kunne ordnes ved at give Forældrene Ret, men ikke Pligt til at lade Børnene indskrives i Skolen ved den der nævnte Alder. Jeg ønsker derimod, at Udskrivningspligten maa høre op med det 14de Aar. Jeg tror ikke efter den Erfaring, som jeg har gjort i Skolens Tjeneste, at man vinder noget ved at beholde et saadant Barn, der som Regel er daarlig begavet. Har man ikke kunnet lære det tilstrækkeligt i 7 Aar, vil man vanskelig faa hvedelig meget i det i det ottende. For øvrigt troede jeg, at denne Bestemmelse egentlig kun var til Stebe paa Papiret, og at den stiltiende var affattet i Praksis. I de 20 Aar, jeg har været Lærer, har jeg ikke haft et eneste Tilfælde af den Art, der som Regel heller ikke et eneste Tilfælde fra de øvrige Skoler i vore Kommuner. Derimod kan jeg fuldt ud billige den Indskrænkning i Udskrivningsretten, som er gjort i Forslaget, fordi jeg tror, at det er praktisk med det Hensyn for Dje at værne om Barnets Ret til at søge Skolen. 13 Aars Alderen er den bedste Alder til at lære Barnet noget. Min Hovedanke mod Udskrivningsretten er imidlertid den, at det saadvanlig gaar ud over de fattige Børn, det er dem, der som Regel blive udskræbne for tidlig af Skolen. Nu ved jeg jo godt, at det er sagt, at Bestemmelsen netop er kommen ind af Hensyn til de fattige Folk, men jeg tror, at det vil være rettere at stræbe hen til at forstærke de fattige Folk bedre Naar saaledes, at de ikke blive nødte til at

selge deres Børns Arbejdskraft i Skoletiden, og noget i den Retning venter jeg mig af det Forslag, som her var fremme om at give Landarbejdere Jord eller Husmandslobder. Naar de faa et saadant Stykke Jord, vilde de mere selv faa Brug for deres Børn og bedre have Naad til at have dem hjemme. Der er dernæst § 2, som jeg betragter som Hovedparagraffen i hele Lovforslaget, fordi det er efter den, at Undervisningsforholdene skulle reformeres og forbedres. Det siges at denne Paragraf gør Børneantallet mindre i Klasserne, og jeg vil dertil sige, at det jo er Maksimumstallet, som der er indsat. Jeg tror nu, at det er lille nok, og jeg kunde godt slutte mig til den Tanke, som er fremkommen ogsaa her i Salen, om, at vi maaste rettest faade af økonomiske Hensyn og for at faa det tilstrækkelige Antal Lærere, burde lade Indskrænkningen i Elevtallet foregaa lidt efter lidt. For øvrigt betragter jeg ikke Klassernes Størrelse som Hovedsagen ved vor Klasseordning. Hovedsagen, det, som efter min Erfaring er det mest hemmende for Undervisningen i Børneskolen, er Klassernes Uensartethed, Børnenes ulige Standpunkt i Rundstaber og Udvikling. Naar man saaledes har to Klasser af Børn i alle Aldere, maa man enten dele hver enkelt Klasse i to Dele, og medens man saa arbejder med den ene Part, vil den anden Part omtrent komme til at passe sig selv, alfsaa saa for lidt udrettet, eller ogsaa maa man forsøge at undervise dem alle sammen paa een Gang, og det frembyder ogsaa Vanskeligheder. Indretter man Undervisningen efter de fremmestgste, kunne de daarligst begavede og nederste i Klassen ikke følge med; forsøger man at lægge Undervisningen saaledes, at den passer til de daarligst begavede, bliver det kun Gen-tagelser for dem, der ere komne længere frem. Nu ser jeg nok, at der i denne Paragraf ogsaa er taget Sigte paa at faa mere ensartede Klasser, og hvis man gif frem paa den Maade, som det i Begyndelsen angives, at der skal oprettes ny Klasser og ny Lærerembeder eller Forskoler og Bogeskoler, saa er det sikkert, at der vil blive mere ensartede Klasser, men saa tilføjes der: „eller Lærere træfterne forøges paa anden af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet godkendt Maade“. Det er denne anden Maade, som